

Република Србија -
Општина Зрењанин - ОСНОВНА ШКОЛА
Број: 992/1
28. 6. 2024 год.
ЗРЕЊАНИН

Основна школа „2. октобар“, Зрењанин

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Јун 2024. год.

На основу члана 3. Закона о безбедности и и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, бр. 35/2023) Основна школа „2. октобар“ из Зрењанина (у даљем тексту: Послодавац) дана 28.6.2024. год. усваја:

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Члан 1.

Овим правилником у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду утврђују се права обавезе и одговорности запослених за безбедност и здравље на раду које су утврђене Законом о безбедности и здрављу на раду и друге обавезе и мере за безбедан и здрав рад код Послодавца у циљу безбедности и здравља на раду и заштите запослених од повреда на раду, као и професионалних оболења отклањања узрока и здравствених оштећења на раду и стварања што повољнијих услова рада у циљу стварања безбедних услова рада, ради заштите живота и здравља и радне способности запослених.

Право на безбедност и здравље на раду имају и друга лица која учествују у радном процесу, а нису у радном односу код Послодавца, као и лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова код Послодавца, ако је Послодавац о њиховом присуству обавештен.

Члан 2.

Заштита за безбедност и здравље на раду код Послодавца обезбеђује се јединственим системом свих мера за безбедност и здравље на раду које обухватају мере утврђене законом, подзаконским прописима, стандардима и техничким прописима, овим правилником и другим актима послодавца, да сви запослени могу да раде са пуном пажњом без опасности по живот и здравље.

Члан 3.

Превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду обезбеђују се применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих и других мера и средстава за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених и/или њиховог свођења на најмању могућу меру, у поступку:

1. пројектовања, изградње, коришћења и одржавања објеката намењених за радне и помоћне просторије, као и објеката намењених за рад на отвореном простору у циљу безбедности одвијања процеса рада;
2. пројектовања, изградње, коришћења и одржавања технолошких процеса рада са свом припадајућом опремом за рад, у циљу безбедног рада запосленог и усклађивања биолошких, физичких и хемијских штетности, микроклиме и осветљења на радним местима и у радним и помоћним просторијама са прописаним мерама и нормативима за делатност која се обавља на тим радним местима и у тим радним просторијама;

3. пројектовања, израде, коришћења и одржавања опреме за рад, конструкција и објеката за колективну безбедност и здравље на раду, помоћних конструкција и објеката и других средстава која се користе у процесу рада или која су на било који начин повезана са процесом рада, тако да се у току њихове употребе спречава оштећење здравља запослених повређивање;
4. производње, паковања, превоза, складиштења, одлагања, употребе и уништавања опасних материја, на начин и по прописима и правилима којима се отклањају могућности оштећење здравља запослених или повређивање;
5. пројектовања, производње и коришћења средстава и опреме за личну заштиту на раду, чијом се употребом отклањају ризици или опасности који нису могли да буду отклоњени применом одговарајућих превентивних мера;
6. образовања, васпитања и оспособљавања у области безбедности и здравља на раду.

Права обавезе и одговорности послодавца

Члан 4.

Обавезе Послодавца, у смислу овог Правилника, истовремено представљају права запослених у вези са спровођењем мера безбедности и здравља на раду.

Члан 5.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

Послодавац се не може ослобађати обавезе и одговорности у вези са применом мера за безбедност и здравље на раду одређивањем другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на друго лице.

Послодавац је дужан да обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог, а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту на раду буду уређени, односно произведени и обезбеђени да не угрожавају безбедност и здравље на раду.

Члан 6.

Послодавац је дужан да обезбеди да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске обавезе за запосленог и представнике запослених и не утиче на њихов материјални и социјални положај стечен на раду и у вези са радом.

Послодавац је дужан да приликом организовања рада и радног процеса обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства.

Члан 7.

Послодавац је дужна да обезбеди превентивне мере пре почетка рада запосленог, у току рада, избором радних и производних метода којима се обезбеђује највећа могућа безбедност и заштита здравља на раду, заснована на примени прописа у области безбедности и здравља на раду, радног права, техничких прописа и стандарда, прописа у области здравствене заштите, хигијене рада, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања и др.

Члан 8.

Послодавац је одговоран пред законом за извршење законских обавеза, општих аката и одлука из области безбедности и здравља на раду.

Послодавац је дужан да спроводи и унапређује безбедност и здравље на раду у циљу повећања безбедности и здравља на раду и смањења повреда на раду, професионалних оболења и оболења у вези са радом.

Члан 9.

Послодавац је дужан да:

- 1) актом у писаној форми именује саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду;
- 2) запосленом одреди обављање послова на радном месту и у радној средини на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- 3) обавештава запослене и представнике запослених о опасностима и штетностима које могу да доведу до повреда на раду и оштећења здравља који настају увођењем нових технологија и средстава за рад и да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан и здрав рад;
- 4) обучава запослене за безбедан и здрав рад;
- 5) обезбеди запосленима коришћење личне заштитне опреме у складу са актом о процени ризика;
- 6) обезбеди одржавање средстава за рад и личне заштитне опреме у исправном стању и искључи из употребе средства за рад и личну заштитну опрему на којој настану промене због којих постоје ризици за безбедност и здравље запослених;
- 7) ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине, односно хемијских, физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и биолошких штетности;
- 8) обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са овим законом;
- 9) обезбеди пружање прве помоћи, као и да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи;
- 10) заустави сваку врсту рада који представља озбиљну, неизбежну и непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Члан 10.

Послодавац је дужан да надлежној инспекцији рада омогући надзор над применом Закона, других прописа и општих аката из области безбедности и здравља на раду.

Послодавац је дужан да, ради вршења надзора, омогући инспектору рада:

1. улазак у објекте и просторије, у свако доба када има запослених на раду;
2. одреди најмање једног запосленог који ће инспектору пружати потребне информације и обавештења, давати податке, акте и документацију;
3. увид у стабилност конструкције и објекта за колективну безбедност и здравље на раду и помоћне конструкције и објекта, као и конструкције и објекта, који се привремено користи за рад и кретање запослених;
4. увид у примењене мере безбедности и здравља на раду на средствима за рад и у радној околини;
5. увид у личну заштитну опрему;
6. увид у податке и евиденције о производњи, коришћењу и складиштењу опасних материја

Послодавац је одговоран за извршење решења и налога инспекцијских органа у вези безбедности и здравља на раду.

Члан 11.

Послодавац је дужан да се стално стара о извршавању обавеза да запосленом обезбеде рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене опште и посебне превентивне мере безбедности и здравља на раду.

Стање безбедност и здравља на раду је лична одговорност Послодавца и свих нивоа организационих и радних јединица, а однос према безбедности и здрављу на раду је лична одговорност свих запослених.

Члан 12.

Послодавац, дужан је у свом делокругу рада да примењују све превентивне мере утврђене чланом 3. овог Правилника.

У остваривању обавеза из става 1. овог члана Послодавац је у обавези да консултује саветника за безбедност и здравље на раду и/или друга стручна лица, као и друге одговарајуће екстерне службе.

Члан 13.

Образовање, васпитање и оспособљавање запослених за безбедност и здравље на раду је обавеза и одговорност послодавца на свим нивоима. Послодавац не сме запосленог распоредити на радно место док се не оспособи за безбедан рад.

Члан 14.

У случају настанка повреде на раду због елементарних непогода, озбиљне, неизбежне и непосредне опасности које су изван контроле послодавца или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим предузетим мерама од стране послодавца нису могле избећи, Послодавац није одговоран у смислу овог закона.

Члан 15.

Случајеви настанка неуобичајених и непредвидивих околност које су изнад контроле Послодавца или изузетних догађаја чије се последице упркос свим настојањима не могу избећи не ослобађају Послодавца и запослене обавеза да предузму све расположиве радње и превентивне и друге мере да се последице по безбедност и здравље на раду сведу на најмању могућу меру, нарочито у организацији, дефинисању и спровођењу система пружања прве помоћи, спасавања и евакуације.

Члан 16.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од пет радних дана од дана настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада лаку повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три дана.

Послодавац је дужан да, најкасније у року од пет дана од дана достављања мишљења здравствене установе која је утврдила професионалну болест пријави надлежној инспекцији рада професионалну болест. Министарство надлежно за послове рада је дужно да на својој интернет страници учини доступним контакте дежурних инспектора рада

Члан 17.

Извештај о повреди на раду и професионалној болести који се догоде на радном месту, Послодавац је дужан да достави запосленом који је претрпео повреду, односно код кога је утврђена професионална болест, организацији надлежној за здравствено осигурање и Управи.

Извештај о повреди на раду се подноси у писаном облику до успостављања Регистра повреда на раду у електронском облику.

Права обавезе и одговорности запослених

Члан 18.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на које је одређен, као и да се оспособљава за њихово спровођење.

Запослени има право да:

1. Послодавац даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду,
2. контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити.

Члан 19.

Запослени има право да одбије да ради:

- 1) ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;
- 2) ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове, у смислу члана 56. овог закона, за рад на радном месту са повећаним ризиком;
- 3) ако у току обуке за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, у смислу члана 33. став 2. овог закона, на радном месту на које га је послодавац одредио;
- 4) дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени здравствене установе која обавља делатност медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
- 5) на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;
- 6) ако није издата дозвола за рад, у смислу члана 27. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду.

У случајевима из става 1. овог члана, запослени може да се писаним захтевом обрати послодавцу ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако Послодавац не поступи по захтеву из става 2. овог члана у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада. Када запослени одбије да ради у случајевима из става 1. овог члана, а Послодавац сматра да захтев запосленог није оправдан, Послодавац је дужан да одмах обавести инспекцију рада.

Члан 20.

Послодавац је дужан да обезбеди да сви запослени буду обучени да предузму одговарајуће кораке у складу са својим знањем и техничким средствима, која су им на располагању у случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности по њихову безбедност и/или безбедност других и у случају када непосредни руководилац, који је одговоран, није присутан, да би избегли последице опасности.

Када му прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину.

У случају из става 2. овог члана запослени који престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину није одговоран за штету коју проузрокује

послодавцу, односно неће бити стављен у било какву неповољну ситуацију, осим у случају да је штету проузроковао намерно или из крајње непажње.

Члан 21.

Запослени је обавезан да:

- 1) води рачуна о сопственој безбедности и здрављу на раду, као и о безбедности и здрављу других лица на која може да утиче његов рад у складу са обуком за безбедан и здрав рад и упутствима за безбедан и здрав рад добијеним од послодавца;
- 2) примењује прописане мере за безбедан и здрав рад;
- 3) наменски користи средства за рад, хемијске и друге материје;
- 4) правилно користи личну заштитну опрему, да са њом пажљиво рукује и да је уредно врати на место које је намењено за њено чување;
- 5) пре почетка рада, прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и личну заштитну опрему, и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице;
- 6) пре напуштања, радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

Члан 22.

Запослени има обавезу да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца, односно непосредног руководиоца о неправилностима, опасностима, штетностима или о другим недостацима у спровођењу мера безбедности и здравља на раду који би на радном месту могли да угрозе његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених и других лица.

Ако Послодавац после добијеног обавештења из става 1. овог члана не отклони неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од осам дана или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље, запослени се може обратити надлежној инспекцији рада, о чему обавештава саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду, представника запослених и/или Одбор.

Запослени је дужан да сарађује са послодавцем и саветником, односно сарадником за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на коме ради.

Мере за безбедност и здравље на раду коришћењем средстава за рад, радних и помоћних просторија опреме за рад и инсталација и опасних материја

Члан 23.

Превентивне мере обезбеђује Послодавац полазећи од следећих начела:

- 1) избегавање ризика;
- 2) процена ризика који се не могу избећи на радном месту;

- 3) отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења;
- 4) прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се смањила монотонија у раду и рад по унапред дефинисаном темпу, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог;
- 5) прилагођавања техничком напретку;
- 6) замена опасног на радном месту у радној средини безопасним или мање опасним;
- 7) развијања кохерентне политике превенције која обухвата технологију, организацију рада, услове рада, односе у радном процесу и утицај фактора у вези са радном средином;
- 8) давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
- 9) одговарајућа обука запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава за рад на безбедан начин.

Члан 24.

Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика у писменој форми за сва радна места у радној околини и да утврди начин и мере за њихово отклањање.

Послодавац је дужан да измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности или штетности и промене нивоа ризика у радном процесу, увођења новог радног места и нове технологије и промене услова радне средине.

Акт о процени ризика заснива се на утврђивању опасности и штетности на радном месту у радној средини, на основу којих се врши процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог.

Члан 25.

Послодавац је дужан да средства рада и средства и опрему личне заштите држи у исправном и прописаном стању и да у законом утврђеним роковима контролише њихову исправност.

Превентивни и периодични прегледи и испитивања опреме за рад као и превентивна и периодична испитивања услова радне околине, хемијских, биолошких и физиоцих штетности, микроклиме и осветљености врши према одредбама Правилника о поступку прегледа и испитивања опреме за рад и испитивања услова радне околине („Сл.гласник РС“, бр. 15/2023).

Преглед и испитивања исправности опреме за рад и инсталација

Члан 26.

Опрема за рад, оруђа, електричне инсталације и инсталације флуида, која подлеже превентивним и периодичним прегледима и испитивањима ако упуством произвођача, техничким прописима и стандардима нису предвиђени други рокови прегледа се испитује:

1. пре прве употребе;
2. после реконструкције или хаварије;

3. пре коришћења на новом месту рада, односно пре употребе ако су средства премештена са једног на друго место рада;
4. редовни периодични преглед исправности осталих оруђа за рад, електричних инсталација и инсталација флуида, инсталације природног гаса и др. у роковима утврђеним посебним прописима/документима и актом о процени ризика на радном месту и у радној околини.

Члан 27.

Послодавац је дужан да запосленом који користи опрему за рад, оруђе са припадајућом инсталацијом на којима обавља послове обезбеди и да на располагање јавну исправу оруђа са:

1. упуством за примену безбедан рад и одржавање
2. резултатима периодичност претходних и редовних прегледа исправности

Послодавац је дужан да чува јавну исправу опреме за рад са упуством за примену мера за безбедан рад и одржавање.

Оруђе без јавне исправе са прописаним упуствима не сме се користити.

Испитивање услова радне околине

Члан 28.

Превентивним и периодичним испитивањем услова радне околине проверава се и утврђује да ли су на радном месту и у радној околини примењене мере мере безбедности и здравља на раду утврђене прописима у облсти збедности и здравља на раду, техничким прописима и стандима.

Испитивања обухватају:

1. микроклиму (температура, брзина струјања и релативна влажност ваздуха);
2. хемијске штетности (гасови, паре, димови и прашина), ако их има;
3. физичке штетности (бука, вибрација и штетна зрачења, осим јонизијућих зрачења), ако их има;
4. осветљеност.

Испитивање се по правилу врше у условима када раде сви технолошки капацитети што се посебно наводи у стручном налазу и након обављане анализе свих елемената услова радне околине даје се јединствена оцена обављеног испитивања.

Превентивна испитивања услова радне околине обављају се у року од шест месеци од почетка рада радно технолошког процеса, реконструкције објекта у ком се обавља радни процес или замене техничког капацитета којима се мењају услови рада.

Периодична испитивања услова радне околине на радном месту и радној оклини обављају се у складу са Правилником о поступку прегледа и испитивања опреме за рад и испитивања услова радне околине („Сл.гласник РС“, бр. 15/2023).

Члан 29.

Послодавац је дужан да запосленом изда на употребу средство и/или опрему за личну заштиту на раду, у складу са актом о процени ризика.

Члан 30.

Послодавац је дужан да, најмање 8 дана пре почетка рада, надлежну инспекцију рада извести о:

- почетку свог рада;
- раду одвојене јединице;
- свакој промени технолошког поступка, уколико се тим променама мењају услови рада.

Члан 31.

Кад два или више послодавца у обављању послова деле радни простор, дужни су да сарађују у примени пропиисаних мера за безбедност и здравље запослених.

Дужни су да, узимајући у обзир природу посла који обављају, координирају активности у вези са применом мера за отклањање ризика од повређивања, односно оштећења здравља запослених, као и да обавештавају један другог и своје запослене о тим ризицима и мерама за њихово отклањање.

Начин и осваривање сарадње из става 1. и 2. овог члана послодавци утврђују писменим споразумом.

Споразум из става 3. овог члана одређује се лице за координацију спровођења заједничких мера којима се обезбеђује безбедност и здравље свих запослених.

Члан 32.

Послодавац је дужан предузме мере за спречавање приступа у круг објекта лицима и средствима саобраћаја која немају основа да се налазе у њима.

Члан 33.

Послодавац је дужан да када за обављање својих послова ангажује запослене код другог послодавца да за те запослене обезбеди прописане мере за безбедност и здравље на раду у складу са Законом о безбедности и здравље на раду.

Члан 34.

Послодавац је дужан да при свакој промени технолошког процеса средства за рад прилагодити том технолошком процесу пре почетка рада.

Члан 35.

Послодавац је дужан да запосленима да на употребу средства за рад, односно средства и опрему за личну заштиту на раду на којима су примењене прописане мере

безбедности и здравља на раду и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом.

Члан 36.

Послодавац може да запосленима изда на употребу опрему за рад и личну заштитну опрему, само ако су усаглашени са прописаним техничким захтевима, ако је њихова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако су означени у складу са прописима и ако их прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација.

Послодавац који је запосленима издао на употребу опрему за рад пре ступања на снагу прописа којим је утврђена обавеза из става 1. овог члана, дужан је да обезбеди упутство за њихову употребу и одржавање.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленима упутства за безбедан и здрав рад по прописима о безбедности и здрављу на раду за употребу опреме за рад.

Послодавац је дужан да обезбеди превод документације из става 3. овог члана на језик који запослени разуме. Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се на све промене радног процеса.

Члан 37.

Када због увођења нове технологије нису прописане мере безбедности и здравља на раду Послодавца до доношења одговарајућих прописа, примењује опште признате мере којима се осигурава безбедност и здравље запослених.

Члан 38.

Ако се актом о процени ризика утврди недостатак у области безбедности и здравља на раду за чије су отклањање потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље запосленог нису теже угрожени, Послодавац је дужан да сачини посебан програм о поступном отклањању недостатка и утврди рокове за реализацију програма.

Оспособљавање запослених

Члан 39.

Послодавац је дужан да изврши оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа, односно премештања на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад.

Послодавац је дужан да запосленог у току оспособљавања за безбедан рад упозна са свим врстама ризика на пословима на које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад обезбеђује се у току радног времена а трошкови оспособљавања не могу бити на терет запосленог.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођено специфичностима његовог радног места.

Ако Послодавац одреди запосленом да истовремено обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог оспособи за безбедан и здрав рад на сваком од радних места.

Члан 40.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад Послодавац обавља теоријски и практично.

Провера теоријске и практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Члан 41.

Послодавац код кога, на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, обављају рад запослени другог Послодавца, дужан је да те запослене оспособи за безбедан и здрав рад у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду.

Члан 42.

Када технолошки процес захтева додатно оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад, Послодавац је дужан да преко непосредног руководиоца радника и лица за безбедност и здравље на раду упозна запосленог о обављању процеса рада на безбедан начин, путем обавештења, упутстава или инструкција у писменој форми.

У изузетним случајевима, када запосленом прети непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције могу се дати у усменој форми.

Члан 43.

Послодавац је дужан да обезбеди да запослена жена за време трудноће, запослени млађи од 18 година живота и запослени са смањеном радном способношћу, и поред оспособљавања за безбедан и здрав рад, буду у писменој форми обавештени о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећавања безбедности и здравља на раду.

Члан 44.

Послодавац је дужан да свако лице, које се по било ком основу налази у радној околини, упозори на опасна места или штетности по здравље које се јављају у радном

процесу утовара, истовара, складиштења и продаје робе, односно на мере безбедности које мора да примени, и да га усмери на безбедне зоне кретања.

Послодавац је дужан да обезбеди да приступ радном месту у радној околини на коме прети непосредна опасност од повређивања или здравствених оштећења имају само лица која су оспособљена за безбедан и здрав рад, која су добила посебна упутства за рад на таквом месту и која су снабдевена одговарајућим средствима и опремом за личну заштиту на раду.

Организовање послова за безбедност и здравље на раду

Члан 45.

Послодавац је дужан да организује послове безбедности и здравља на раду.

Послодавац је дужан да општим актом, уговором о раду односно другим уговором у складу са прописом којим се уређује рад, уреди обавезе и одговорности у вези са свакодневним праћењем и контролом примене мера безбедности и здравља на раду.

За обављање послова безбедности и здравља на раду Послодавац је дужан да ангажује једно или више лица са којима има закључен уговор о раду, а који испуњава посебне услове у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду.

Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит за обављање послова безбедности и здравља на раду и лиценцу за обављање послова саветника за безбедност и здравље на раду у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду.

Ако за послове безбедности и здравља на раду не може да одреди неког од својих запослених који испуњава услове из члана 48, односно члана 49. Закона о безбедности и здрављу на раду, Послодавац, изузетно, може да ангажује правно лице или предузетника који имају лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Ако Послодавац ангажује правно лице или предузетника који имају лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду, то правно лице, односно предузетник одређују број саветника за безбедност и здравље на раду.

Члан 46.

Послодавац који за обављање послова безбедности и здравља на раду ангажује правно лице или предузетника са лиценцом дужан је да их претходно упозна са радним процесом, ризицима у радном процесу и мерама које су примењене за отклањање ризика, обавести о почетку рада сваке одвојене јединице, о почетку извођења радова на градилишту, односно радилишту и ангажовању сваког новог запосленог.

Члан 47.

Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду обавља послове у складу са овим законом, а нарочито:

1) спроводи и учествује у поступку процене ризика;

- 2) учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке представника запослених и програма обуке руководиоца;
- 3) врши контролу и даје предлоге послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, хемијских материја и личне заштитне опреме;
- 4) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 5) организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине;
- 6) организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
- 7) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;
- 8) прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 9) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 10) организује и спроводи обуку: запослених и других лица у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, представника запослених и руководиоца;
- 11) припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену;
- 12) забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака приликом прегледа и провере опреме за рад из члана 15. став 4. Закона о безбедности и здрављу на раду;
- 13) организује лекарске прегледе запослених;
- 14) сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- 15) сарађује са представницима запослених и/или Одбором за безбедност и здравље на раду по свим питањима у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 16) води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 17) прати промену прописа и врши усклађивање аката послодавца, прати стандарде и технички напредак у области безбедности и здравља на раду.

Саветник за безбедност и здравље на раду је дужан да свакодневно прати, контролише и извештава послодавца о примени мера за безбедност и здравље код послодавца у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду код послодавца.

Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду дужан је да у писаној форми извести послодавца и представника запослених о забрани из тачке 12) овог члана. Ако послодавац, и поред забране наложи запосленом да настави рад или употребу средства за рад, саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду дужан је да о томе одмах извести надлежну инспекцију рада.

Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду дужан је да континуирано усавршава знања у области безбедности и здравља на раду у складу са чланом 53. Закона о безбедности и здрављу на раду.

Представник запослених за безбедност и здравље на раду

Члан 48.

Запослени код Послодавца имају право да изаберу једног или више представника запослених за безбедност и здравље на раду.

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор). Послодавац је дужан да у Одбор именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника послодавца.

Поступак избора и начин рада представника запослених и Одбора, број представника запослених код послодавца, као и њихов однос са синдикатом уређују се колективним уговором или споразумом закљученим између послодавца и представника запослених.

Послодавац је дужан да најмање једном представнику запослених за безбедност и здравље на раду омогући одсуство са рада у обављању послова његовог радног места у трајању од најмање пет часова рада месечно с правом на накнаду зараде која се обрачунава и исплаћује у истом износу као да је радио на пословима радног места, као и да обезбеди техничко-просторне услове у складу са просторним и финансијским могућностима, ради обављања активности представника запослених.

Члан 49.

Послодавац је дужан да запослене или представнике запослених и/или Одбор упозна са:

- 1) ризицима на радном месту у радној средини и превентивним мерама безбедности и здравља на раду и активностима које се односе на технолошки и радни процес код послодавца;
- 2) предузетим мерама инспекције рада;
- 3) евиденцијама о повредама на раду и професионалним болестима и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду;
- 4) предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље.

Члан 50.

Послодавац је дужан да запосленима, представнику запослених и/или Одбору омогући да буду консултовани унапред и благовремено у вези:

- 1) свих мера које утичу или могу да утичу на безбедност и здравље запослених;
- 2) организовања послова безбедности и здравља на раду и одређивања запослених из члана 15. став 1. тачка 9) Закона о безбедности и здрављу на раду;
- 3) доношења аката који се односе на безбедност и здравље на раду;
- 4) планирања и организовања обуке из члана 33. овог закона.

Послодавац је дужан да представнику запослених и Одбору омогући увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду.

Члан 51.

Запослени, представник запослених и/или Одбор имају право да:

- 1) послодавцу дају предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;
- 2) захтевају од послодавца да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
- 3) захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да Послодавац није спровео одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду, присуствују инспекцијском надзору, као и да поднесу примедбе и запажања.

Члан 52.

Послодавац и представник запослених, односно Одбор и синдикат, дужни су да међусобно сарађују о питањима безбедности и здравља на раду у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и другим прописима.

Евиденција, сарадња и извештавање и осигурање радника

Члан 53.

Послодавац је дужан да води и чува евиденције о:

- 1) радним местима са повећаним ризиком, запосленима који обављају послове на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених који обављају те послове;
- 2) повредама на раду и професионалним болестима;
- 3) запосленима обученим за безбедан и здрав рад и правилно коришћење личне заштитне опреме;
- 4) запосленима изложеним биолошким штетностима групе 3 и/или групе 4;
- 5) запосленима који су изложени карциногенима или мутагенима, хемијским материјама и азбесту, као и о здравственом стању и изложености;
- 6) извештају о примени мера за безбедност и здравље на раду за делатности из члана 48. овог закона;
- 7) извршеним прегледима и проверама опреме за рад и прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација;
- 8) извршеним испитивањима услова радне средине;
- 9) издатој личној заштитној опреми.

Послодавац је дужан да евиденцију о запосленима обученим за безбедан и здрав рад у складу са овим законом или њену копију држи у седишту или другој пословној просторији послодавца или на другом месту, у зависности од тога где запослени ради.

Члан 54.

Послодавац је дужан да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете.

Финасијска средства за осигурање из става 1. овог члана падају на терет послодавца, а одређују се у зависности од нивоа ризика од повређивања, професионалног оболења или оболења у вези са радом на радном месту и радној околини.

Услови и поступци осигурања од повреда на раду, професионалних оболења и оболења у вези са радом запослених уређује се законом.

Пружање прве помоћи и спасавање

Члан 55.

Послодавац је дужан да за случај повреде или изненадне болести запосленог обезбеди пружање прве помоћи као и да предузме законом утврђене мере на спасавању и евакуацији запослених у случају могуће опасности.

Члан 56.

Повређеном или нагло оболелом лицу на раду мора се одмах пружити прва помоћ.

Прву помоћ у случају повреде или изненадног оболења запосленог на раду пружа лекар или други здравствени радник који је најближи месту повређивања.

Члан 57.

Материјал, односно опрема прописана потребна за пружање прве помоћи, у складу са Правилника о начину прве помоћи, врсти средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, начину и роковима оспособљавања запослених за пружање прве помоћи („Сл. Гласник РС“, бр. 109/2016) обезбеђује се код Послодавца.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 58

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли.

Објављено на огласној табли дана 28.6.2024. год.

Исправљено не одговарајуће
таблице 29.6.2024.г. је

Директор

